

Makale Gönderim Tarihi: 17.03.2025 - Makale Kabul Tarihi: 29.03.2025
DOI: 10.29329/kurepol.2025.1302.1

TARİHSEL ARKA PLANINDAN ÇOK DÜZEYLİ GÜÇ DİNAMİKLERİNE: RUSYA-UKRAYNA SAVAŞI'NIN BİREY, DEVLET ve ULUSLARARASI SİSTEM ANALİZİ

Zeynep AKYOL*

Öz

Bu çalışma, Rusya'nın 2014 yılında Kırım'ı ilhak etmesi ve Doğu Ukrayna'daki ayrılıkçı hareketlere verdiği destekle başlayan, 2022 yılı itibarıyla ise Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi sonrası geniş çaplı ve doğrudan bir savaşa dönüşen Rusya-Ukrayna çatışmasını çok düzeyli bir kuramsal çerçevede incelemiştir. Rusya ile Ukrayna arasında gerçekleşen bu savaşın doğası, yalnızca iki egemen devlet arasındaki askeri bir mücadele ile sınırlı kalmamış ve aynı zamanda bireysel aktörlerin karar mekanizmaları, devletlerin ulusal çıkarları doğrultusundaki politikaları ve uluslararası sistemdeki güç dengelerinin dönüşümü gibi farklı boyutlarda şekillenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın temel hipotezi, Rusya-Ukrayna Savaşı'nın yalnızca tarihsel bir süreklilik ya da salt askeri gerekçelerle açıklanamayacağı; liderlerin bu süreçteki tercihleri, devletlerin ulusal çıkar çatışmaları ve uluslararası düzeydeki sistemik istikrarsızlıkların savaşın dinamiklerinde belirleyici rol oynadığı yönündedir. Bu çalışmada savaşın kökenleri incelenirken aynı zamanda gelişim süreci ve olası sonuçları birey, devlet ve uluslararası sistem düzeylerinde, teorik yaklaşımlarla desteklenen kapsamlı bir analiz yöntemiyle ele alınmıştır. Böylelikle, çatışmanın çok boyutlu yapısının daha derinlemesine anlaşılması ve literatüre katkı sağlanması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Dış Politika Analizi, Diplomasi, Savaş, Çatışma, Güvenlik.*

From Historical Background to Multi-Level Power Dynamics: Individual, State and International System Analysis of the Russia-Ukraine War

Abstract

This study analyzes the Russia-Ukraine conflict, which started with Russia's annexation of Crimea and its support for separatist movements in eastern Ukraine in 2014 and turned into a large-scale and direct war after Russia's intervention in Ukraine in 2022, within a multilevel theoretical framework. The nature of this war between Russia and Ukraine was not limited to a military struggle between two sovereign states, but was also shaped by different dimensions such as the decision-making mechanisms of individual actors, the policies

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, aky.zeynep0@gmail.com, ORCID: 0009-0005-7769-0972

of states in line with their national interests, and the transformation of the balance of power in the international system. In this context, the main hypothesis of the study is that the Russian-Ukrainian War cannot be explained solely by historical continuity or purely military rationales; the choices of leaders, conflicts of national interests of states and systemic instabilities at the international level played a decisive role in the dynamics of the war. This study examines the origins of war, as well as its development process and possible consequences at the individual, state and international system levels through a comprehensive analysis supported by theoretical approaches. In this way, it is aimed to provide a deeper understanding of the multidimensional structure of conflict and to contribute to the literature.

Keywords: *Foreign Policy Analysis, Diplomacy, War, Conflict. Security.*

1. Giriş

Rusya ile Ukrayna arasında 2014 yılında başlayan ve 2022’de tam kapsamlı savaşa dönüşen kriz, yalnızca bölgesel bir çatışma olmakla kalmayıp aynı zamanda Avrupa’nın güvenliğini, küresel güç dengelerini ve uluslararası hukukun işleyişini derinden etkileyen çok boyutlu bir kriz olarak karşımıza çıkmıştır. Bu krizin temelinde tarihsel, etnik ve bir dizi siyasi faktör bulunmakta, bu da çok katmanlı bir yapı oluşturmaktadır.

Çatışmanın ilk büyük kırılma noktası, Rusya’nın 2014 yılında Kırım’ı tartışmalı bir referandumla ilhak etmesi olmuştur. Bunun yanı sıra Donetsk ve Lugansk bölgelerindeki Rus yanlısı ayrılıkçı hareketler Rusya’nın da müdahalesi ile silahlı çatışmaya dönüşmüş, bu da zaten istikrarlı olmayan Ukrayna’nın iç düzenini sarsmıştır. Aynı zamanda uluslararası toplumun dikkati bu bölgeye çekilmiştir. Diğer yandan NATO’nun doğruya doğru genişlemesi, Avrupa’nın Rusya’ya enerji bağımlılığı ve Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği’nin Ukrayna desteği, krizin sarsıntılarını daha da belirgin hale getirmiştir. Bu durum, uluslararası sistemde yeni bir güç mücadelesi alanı oluşturmuştur.

Bugün gelinen noktada savaş, yalnızca askeri değil; siyasi, ekonomik, sosyal ve stratejik boyutları olan derinlemesine bir kriz niteliği taşımaktadır. Yerinden edilen milyonlarca insan, enerji piyasalarındaki dalgalanmalar ve güvenlik mimarisinin yeniden inşası gibi unsurlar, çatışmanın çok yönlü etkilerini ortaya koymaktadır.

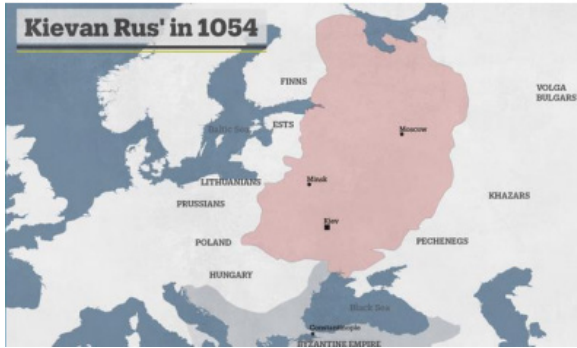
Bu çalışmanın temel amacı, Rusya-Ukrayna Savaşı’nı çok düzeyli bir analiz çerçevesiyle inceleyerek, bireysel aktörlerin kararları, devletlerin ulusal çıkarları ve uluslararası sistemdeki yapısal dinamikler arasındaki etkileşimi açıklamaktır. Bu doğrultuda, çalışmanın temel hipotezi, Rusya-Ukrayna Savaşı’nın yalnızca tarihsel bir süreklilik ya da salt askeri gerekçelerle açıklanamayacağı; liderlerin tercihleri, devlet düzeyindeki çıkar çatışmaları, uluslararası sistemdeki dengesizlikler, ekonomik

bağımlılıklar ve bölgesel güvenlik mimarisindeki kırılğanlıklar gibi çok boyutlu faktörlerin bir araya gelerek sürecin şekillenmesine, derinleşmesine ve süreklilik kazanmasına yol açtığı yönündedir.

Çalışma, liderlerin davranışları, devlet politikaları ve uluslararası sistemdeki güç dengelerini teorik çerçevede incelemiştir. Birinci bölümde savaşın tarihsel bağlamı incelenmekte, ikinci bölümde Putin ve Zelenskiy gibi bireysel aktörlerin rolleri ele alınmakta, üçüncü bölümde devletlerin ulusal çıkarları ve dış politika stratejileri analiz edilmekte, dördüncü bölümde ise uluslararası sistemdeki rekabet, kriz yönetimi ve güvenlik dönüşümü tartışılmaktadır. Son bölümde mevcut durumun değerlendirilmesi ve gelecek senaryolarına yer verilmektedir.

2. Rusya-Ukrayna Savaşı'nın Tarihsel Bağlamı

Ukrayna ve Rusya'nın ilişkileri oldukça eskiye dayanmaktadır. Ruslar ve Ukraynalılar tarihlerini, 9. Yüzyıl sonlarından 13. Yüzyıl ortalarına kadar hüküm süren Kiev Prenslğine (Kiev Knezliği) dayandırmaktadırlar. Öyle ki, Sovyet tarihçileri Kiev Rusya'yı üç Slav ulusunun ortak beşiği olarak tanımlamaktadır. Buna göre, Doğu Slavları başlangıçta ortak bir dil konuşan Eski Rus milliyeti veya etnik kökeni oluşturmaktaydı. Günümüz Rusya'sındaki araştırmacılar, Kiev Rusya'yı tarihinin bölünmez bir parçası olarak görürken, Ukrayna'daki araştırmacılar Kiev Rusya'yı bir Ukrayna devleti olarak ele almaktadır (Ploky, 2006).

Şekil 1: 1054'te Kiev Rusya. **Kaynak:** (TRT World, 2022)
<https://www.trtworld.com/magazine/who-are-ukrainians-55271>

Rus halkını bölerek onların yollarını ayırarak üç modern ulusun oluşumuna yol açan durum ise Moğol istilası olmuştur. Moğol istilası ile parçalanan Kiev Rusya'dan geri kalan Rus beylikleri ise, Altın Orda devletine bağlı olan Ruthenia Krallığı'nı kurmuştur. 14. Yüzyılın ortalarına kadar varlığını sürdüren Ruthania Krallığı, 1569 yılında buradaki varlığını Polonyalıları kaptırmış sonrasında ise bu bölgeye Don Kazakları hâkim olmuştur. Don Kazaklarının ve dolayısıyla Ukrayna bölgesinin hâkimiyetini tekrar Rus Çarlığına sunan Ukrayna ve Rus tarihi açısından dönüm noktası olan Pereyaslav Anlaşması, Ukrayna bölgesinin hakimiyetini tekrar Rus Çarlığına

sunan bir anlaşma olarak karşımıza çıkmaktadır. 1654 yılında imzalanan bu anlaşma ile, Ukrayna-Kazak devleti Moskova Çarlığı'nın egemenliği altına girmiştir (Yapıcı, 2007). Bir diğer önemli sorunsal ise, Dinyeper Irmağı'nın Ortodoks Rus Çarlığı ile Katolik Avusturya-Macaristan İmparatorluğu arasında sınır haline gelmesidir. Batı Ukraynalılar Avusturya-Macaristan etkisinde kalarak önemli ölçüde Orta Avrupa kültürüne yönelirken Katoliklik ile bütünleşmiş, Doğu Ukraynalılar ise Rus egemenliğinde kalarak Ortodoksluk ile bütünleşmişlerdir (Yapıcı, 2007). Aslında bu durum, günümüzde Rusya ve Ukrayna arasındaki savaşın patlak verdiği ilk yıllarda temel bir sorun olarak ortaya çıkmıştır.

1917 Bolşevik Devrimi'nden önce Ukrayna toprakları Polonya, Avusturya Macaristan ve Rusya İmparatorluğu arasında bölünmüştür. Sonraki dönemde, Kızıl Ordu, Ukrayna devrimden sonra üç yıl (1917-20) bağımsız olan bu devletin varlığına son vermiştir. Bu statü 1991'de SSCB'nin dağılmasına kadar varlığını sürdürmüştür. (Demir, 2022). Sovyetler Birliği döneminde, Ukrayna, bir Sovyet cumhuriyeti olarak Rusya'ya sıkı bir şekilde bağlı olarak varlığını sürdürmüştür. Ancak Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte, Ukrayna bağımsızlığını ilan etmiştir. Bu dönemde, Rusya'nın Ukrayna'nın bağımsızlığını tanıması ve iki ülke arasındaki ilişkilerin yeniden şekillenmesi önemli bir dönemeç olmuştur.

2004'teki Turuncu Devrim ve 2014'teki Onur Devrimi, Ukrayna'da siyasi değişimlerin yaşandığı kritik dönemler olarak görülmektedir. Özellikle 2014 devrimi, Rusya ile Ukrayna arasındaki ilişkilerde büyük bir kırılma noktası olmuş ve Kırım'ın ilhaki ile sonuçlanmıştır. 2014'te Ukrayna başkanı olarak görevini sürdüren Viktor Yanukoviç, Avrupa birliği ile Doğu Ortaklığı Antlaşmasına imza atmayacağını söylemiştir. Bu anlaşmanın Rusya baskısı neticesinde imzalanmadığı güçlü ihtimaller arasındadır. Rusya Devlet Başkanı Putin, Ukrayna lideri Yanukoviç'i Avrupa Birliği ile ortaklık anlaşması imzalamaktan vazgeçirmek amacıyla doğal gaz fiyatlarında indirim yaparak ve ek yardım paketi vaadinde bulunarak Ukrayna üzerinde baskı kurmaya çalışmıştır (İnanç & İlhan, 2023). Yanukoviç'in AB ile anlaşmaya yanaşmaması, protestocuların şiddetli biçimde tepkisinde neden olurken, 21 Kasım 2013 tarihinde Maidan Bağımsızlık Meydanında protestolar başlamıştır. Hükümet, protestolara karşı zor kullanım teşebbüsü göstermiş, bu durum ise protestocuların direncinin ve sayısının artmasına neden olmuştur. Yanukoviç, Şubat 2014'te ülkeyi terk ederek Rusya'ya sığınmıştır. Yanukoviç'i görevden alan parlamento, Arseniy Yatsenyuk'u başkan vekili olarak atamıştır. Sonrasında göreve gelen yeni hükümet, AB ile Doğu Ortaklık Antlaşmasını imzalamıştır. Bunun sonucunda, Kırım topraklarında yaşayan Rus etnik nüfusu, bağımsızlıkla beraber Rusya'ya katılım için eylemler gerçekleştirmiştir. Rusya ise, tüm bunlar sonucunda Kırım'ı işgal etmiştir.

Ukrayna, etnik ve kültürel olarak çeşitli bir yapıya sahiptir. Bu çeşitlilik, ülkedeki iç çatışmaların ve bölünmelerin temel nedenlerinden biridir. Rusya-Ukrayna Savaşı, bu etnik ve kültürel dinamiklerin de bir yansımasıdır. Öyle ki, Ukrayna'da kamu binaları yabancı güçler tarafından ele geçirilirken, Ukrayna devletine ait silahlı

güçler hiçbir harekette bulunamamış ve Ukrayna topraklarına geri çekilmişlerdir. Kırım Özerk Cumhuriyeti'nin yeni başkanınca 16 Mart 2014'te referandum yapılması kararlaştırılmış, %94 oranında ezici bir çoğunluk ile Rusya'ya dahil olunması yönünde referandum sonucu ortaya çıkmıştır. Bu referandum da içerisinde muğlaklık barındırmakta, bazı kaynaklarda Kırım Tatarlarına karşı aşırı derecede baskı uygulanarak oy kullanmalarının sağlandığı belirtilmiştir.

Donetz bölgesinde de ülkeye ait binalara el konulmuştur. Bunun yanı sıra Rusya devleti, Ukrayna devletine ait sınırdaki büyük çaplı tatbikat uygulamış, sınır güçlerine de takviyelerde bulunmuştur (Yapıcı, 2007). 2014'ün Mayıs ayında, Ukrayna'da başkanlık seçimleri yapılmış ve Petro Porosenko başkan olarak seçilmiştir. Seçim sonrası Donetz'de bulunan binaları kuşatan ayrılıkçı Ruslara karşı Ukrayna devletinin güvenlik güçleri silahlı güç kullanmıştır. Ateşkese yanaşmayan Porosenko, ayrılıkçı Rus yanlılarına üç yıllık özerklik sunmuş, Donbas (Donetsk ve Luhansk) bölgesine kısmi af vermiştir. Bunun sonucunda Ukrayna ile AB arasında Ortaklık Anlaşması onaylanmış, Ukrayna topraklarının bir bölümünde özerklik vererek bu anlaşmanın onaylanmasını sağlamıştır (Yapıcı, 2007). 2015'te Rusya ve Ukrayna arasında çatışmayı sonlandırmak üzere Minsk II anlaşmaları imzalanmış ancak sonraki yıllarda tam olarak uygulanmamıştır.

2019 Ukrayna seçimlerinde iktidara gelen Volodimir Zelenskiy ise, Ukrayna'nın NATO üyeliği hedefi doğrultusunda, NATO ile özel ortaklığını güçlendirmeyi amaçlayan yeni Ulusal Güvenlik Stratejisi'ni onaylamıştır (Kökçam, 2023). Rusya için, Ukrayna'nın Batı ile yakınlığı her zaman bir sorun olmuştur. Uzun zamandır Ukrayna'nın AB, NATO gibi Batılı organizasyonlara olan yakınlığına karşı çıkan Rusya, 2021 yılından itibaren Ukrayna sınırlarında büyük bir askeri yığılma oluşturmuştur. Yıldız'a göre, NATO Rusya'ya karşı çeşitli alanlarda yaptırım kararları almasına rağmen, savaşa doğrudan müdahil olmayacağını ve çatışmaların ne zaman sona ereceğine dair kesin bir tarih ortaya koymaktan kaçındığını ifade etmektedir (Yıldız, 2022).

Uluslararası ilişkilerde çatışmaların, krizlerin ve olayların anlaşılması yalnızca devletler arası diplomatik ilişkilere veya askeri gelişmelere odaklanarak anlaşılammamaktadır. Çatışmanın kökeni, tarihsel bağlamı ve dinamiklerini anlayıp olası sonuçlarını kavrayabilmek adına çok düzeyli bir analiz gerektirmektedir. Dolayısıyla uluslararası ilişkilerde yaygın olarak kullanılan birey, devlet ve uluslararası sistem düzeyleri çalışmanın detaylı bir şekilde incelenmesine ve anlaşılmasına yönelik kapsamlı bir analiz yapılmasını mümkün kılmaktadır. Dolayısıyla çalışmanın devam eden sürecinde, çatışmanın bu yönlerine odaklanarak kapsamlı bir analiz sunulması hedeflenmiştir. Birey düzeyinde analiz, çatışmanın temelinde yer alan liderlerin, karar alıcıların ve diplomatlar gibi aktörlerin çatışmadaki rolüne odaklanmakta, liderlerin kişisel ideolojileri, psikolojileri gibi bir dizi özelliği içermektedir. Devlet düzeyinde analiz ise, ülkelerin iç siyasi yapıları, ekonomik sistemleri ve güvenlik politikaları gibi konulara odaklanarak çatışmaların devlet düzeyindeki rolünü incelemekte-

dir. Uluslararası sistem düzeyinde ise, devletlerin içinde bulunduğu küresel yapı ve güç dengeleri bağlamında çatışmalar analiz edilmektedir. Bu bağlamda uluslararası örgütler, ittifaklar, ekonomik bağımlılıklar, uluslararası hukuk ve büyük güçler arasındaki rekabet gibi bir dizi faktör incelenmektedir. Bu çalışma, Rusya-Ukrayna arasında devam eden çatışmayı bu üç düzey bağlamında analiz etmiştir ve buna yönelik öngörülerde bulunmuştur.

3. Bireysel Dinamiklerin Rolü

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın seyrini belirleyen en önemli unsurlardan biri, çatışmaya dahil olan liderlerin stratejik kararları ve kişisel tercihleridir. Devlet liderlerinin siyasi ideolojileri, dış politika yaklaşımları ve kişisel ilişkileri, savaşın hem başlamasında hem de sürdürülmesinde belirleyici bir rol oynamıştır.

1975 yılında Leningrad Devlet Üniversitesi'nde hukuk eğitimi alan Vladimir Putin, uzun yıllar Sovyetler Birliği'nin istihbarat teşkilatı KGB'de görev almıştır. Putin'in Doğu Almanya'daki KGB görevi sırasında Sovyetler Birliği'nin istihbarat merkezlerini korumakta başarısız olması, onun için büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Bu hayal kırıklığı sonrası Putin eşi ve iki kızıyla birlikte Rusya'ya geri dönmüştür ve KGB'den istifa etmiştir (Kamalov, 2004).

1990'da Rusya'ya dönen Putin, iş arayışına devam etmiş ve Leningrad Devlet Üniversitesi'nde uluslararası sorunlar danışmanı olarak göreve başlamış, ardından Anatoli Sobçak'a yardım etme teklifini kabul etmiş, Leningrad Şehir Duması'nda siyasete adım atmıştır. KGB geçmişi nedeniyle karşılaştığı şantajlara rağmen, istifa ederek kamuoyuna açık bir şekilde eski görevini itiraf etmiş ve Sobçak tarafından Dış İlişkiler Komitesi'nin başına getirilmiştir (Kamalov, 2004). Gerçekleştirdiği eylemlerle dikkat çeken Putin, Boris Yeltsin tarafından başbakan olarak görevlendirilmiş ve 1999 yılında güvenoyu alarak görevine başlamıştır. Yeltsin'in bu tercihi Putin'in genç, kararlı duruşuna dayanmaktadır. Aynı zamanda sert tavrı ve halk ile olan iletişimi de onu popülerleştirmiş, Yeltsin'in görevi bırakmasıyla 26 Mart 2000'de yapılan seçimleri kazanarak Rusya'nın başkanı olmuştur (Official Internet Resources of the President of Russia).

Vladimir Putin'in KGB ajanlığından devlet başkanlığına uzanan bu geçmişi hem iç hem dış politikadaki tercihlerini büyük ölçüde etkilemiştir. Sovyet sonrası dönemde Rusya'nın içerisinde bulunduğu siyasi ve ekonomik durum Putin'in güçlü bir devlet fikrinin temellerini oluşturmuştur. Zira Batı'nın genişlemesine karşı geliştirdiği stratejilerde bu geçmişin izleri okunabilmektedir. Putin genellikle pragmatik, stratejik hareket eden bir liderdir fakat aynı zamanda da korumacı bir liderlik tarzına sahiptir. KGB geçmişi de Putin'in bilgiye, denetime verdiği önemi desteklemektedir.

Vladimir Putin'in uzun yıllardır sürdürdüğü otoriter yönetim anlayışı, Rusya'nın dış politikasında agresif bir tutum sergilemesine yol açmıştır. 2000 yılında iktidara gelen Putin, öncelik olarak ekonomik ve siyasi sorunlara yönelmiştir. Rusya'nın iç

bütünlüğünü güçlendirdikten sonra dış politikaya yönelmiştir. Putin'in 2007 yılında Münih Güvenlik Konferansı sırasında yaptığı konuşmada, NATO'nun eski SSCB topraklarına doğru genişlemesinden duyduğu endişeye değinmiş ve özellikle Gürcistan ve Ukrayna ayağı üzerinde durarak bu bölgelerin Rusya'nın kırmızı çizgisi olduğu mesajını net bir şekilde vermiştir (Demir, 2022). Rusya'nın eski KGB ajanı olan Putin, Ukrayna ile arasındaki rekabeti "ortak bir talihsizlik" olarak nitelendirirken, bir makalesinde "Bana Rusya-Ukrayna ilişkileri sorulduğunda Rusların ve Ukraynalıların tek bir halk, tek bir bütün olduğunu söyledim." Ukraynalıların ve Rusların bütünlüğüne "kesinlikle inanıyorum" diye yazmıştır (Putin, 2021).

Putin, Rusya'yı bir otokrasi aracılığıyla yönetmektedir ve Batı tipi liberal demokrasiyi eleştirmekte ve aşırı sağcı, milliyetçi liderlerin önde gelen bir örneği olmaktadır. Putin, güçlü bir lider olarak tüm yetkiyi elinde bulundurarak NATO genişlemesinin önüne geçmek, Kırım ve Donbas sorununu tamamen çözmek adına kararlar almıştır.

Putin bilinçli olarak savaşı ve tam işgal yolunu seçmiştir. Ukrayna'nın işgale direnemeyeceğini düşünen Putin, Batının bu işgale tepkisiz kalacağını düşünmüştür. Ancak Ukrayna işgale direnmiş ve Batı'nın Ukrayna'ya savaş öncesi ve sırasındaki desteği göz önünde bulundurulmamış, Putin'in stratejik öngörülerini kısıtlı kalmıştır. Bu bağlamda, Amerika'nın Ukrayna işgaline sert bir geri dönüt vermeyeceğini ve askeri bir güç kullanmayacağını düşünmüştür. Her ne kadar askeri bir yanıt gelmese de Rusya ağır ekonomik, siyasi ve kültürel yaptırımlarla karşılaşmıştır. Demir'e göre, muhtemelen Rusya'nın, Afganistan'daki Amerikan sonrası yenilgiyi yanlış değerlendirmiş olabileceği ve Amerika'nın tepkisinin Kırım krizine benzer şekilde sınırlı kalacağını öngörmüştür (Demir, 2022).

Öte yandan, Ukrayna'nın liderleri de çatışmanın seyrini etkilemiştir. Ukrayna Devlet Başkanları, çatışmanın başlangıcından bu yana, Rusya'nın müdahalelerine karşı direniş göstermeye ve uluslararası toplumun desteğini kazanmaya çalışmışlardır. Karar alma süreçlerindeki stratejik tercihler ve diplomatik girişimler, Ukrayna'nın uluslararası alandaki pozisyonunu şekillendirmiştir.

2019'da Ukrayna Cumhurbaşkanı olarak göreve gelen Zelenskiy, ABD ve NATO ile ilişkileri güçlendirme yolunda önemli adımlar atmıştır. Acil NATO üyeliği talebi bu adımlardan biri olmuştur. Bu Rusya'nın kırmızı çizgisi olduğu için Rusya farklı gerekçeleri de öne sürmüş ve 24 Şubat 2022 tarihinde Ukrayna işgaline başlamıştır (Demir, 2022). Ancak Zelenskiy, Batı'nın desteğini almak için yalnızca güvenlik ve askeri yardımlara odaklanmamış, aynı zamanda küresel kamuoyu desteği almak için etkili bir medya stratejisi yürütmüştür.

Volodimir Zelenskiy'nin bireysel geçmişi, yetişme tarzı ve mesleki deneyimi aldığı kararlarda etkili olmuştur. 1978 yılında Ukrayna'nın Kryvyi Rih şehrinde doğmuştur ve Yahudi bir aileye mensuptur. Ailesi II. Dünya Savaşı'nda trajik kayıplar yaşamıştır. Aynı zamanda Sovyet rejiminin etkisiyle, çok kültürlü ve hoşgörüyü açık bir dünya görüşü geliştirmiştir. Çocukluğunun bir kısmını Moğolistan'da geçiren Zelenskiy,

zorlu yaşam koşulları nedeniyle ailesi tarafından disiplinli bir şekilde yetiştirilmiştir. Kiev Ulusal Ekonomi Üniversitesi'nde hukuk eğitimi almasına rağmen oyunculuk alanındaki kariyeri hız kazandığı için hukuk alanında çalışmayı tercih etmemiştir. Bu bağlamda, medyada önemli bir figür haline dönüşen Zelenskiy, edindiği medya tecrübesi, kitleler ile etkili iletişim kurma yeteneği sayesinde halkın sempatisini büyük oranda kazanmıştır (Demir, 2025). Zelenskiy'nin NATO ve AB gibi yapılar ile yakınlığı yalnızca siyasi bir tercih olarak görülmemektedir. Öyle ki, Rusya'ya karşı güven-sizlik ve Ukrayna'nın bağımsız kimliğini güçlendirme arzusuyla birlikte kendisinin liberal-demokratik değerlere inancı bu tercihleri etkileyen önemli etmenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bunun yanı sıra, ABD'nin Ukrayna'ya verdiği desteğin geleceği konusunda en büyük belirsizliklerden biri, ABD'deki siyasi gelişmeler olmaktadır. Radikal karar-ları ile bilinen ABD Başkanı Donald Trump, Ukrayna konusunda farklı bir politika izlemiştir. Ukrayna'ya yapılan yardımları sorgulamış ve bu yardımların ABD ekono-misi için büyük bir yük olduğunu belirtmiştir.

Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy ile ABD Başkanı Donald Trump, 28 Şubat 2025 tarihinde Beyaz Saray'da basına açık toplantı gerçekleştirmiştir. To-plantıda gergin anlar yaşanırken, ABD Başkanı Donald Trump, Zelenskiy'e oldukça ciddi söylemlerde bulunmuştur. Sonrasında birlikte yapacakları basın toplantısı ise iptal edilmiş ve imzalanması planlanan mineral anlaşması imzalanmamıştır (BBC, 2025).

ABD Başkanı Donald Trump, Zelenskiy'e "minnettar olmadığını" ve Rusya ile ateşkes anlaşması imzalamak için taviz vermesi gerektiğini belirtirken, üçüncü dünya savaşı kumarı oynamakla suçlamıştır. ABD Başkan Yardımcısı JD Vance, Zelenskiy'e "saygısız" ithamında bulunmuş ve kendisinin teşekkür etmediğini ifade etmiştir (BBC, 2025). Oldukça gergin geçen bu görüşme, Rusya-Ukrayna Savaşını daha da derinleştirmiştir. Bu durum, bireysel dinamiklerin uluslararası ilişkilerde ne düzeyde önemli olduğunu da göstermektedir.

4. Devlet Düzeyinin Rolü

Rusya'nın dış politikasının arkasındaki temel faktör, Sovyetler'in dağılışının ardından çok kutuplu bir dünya düzeninde kendisini yeniden büyük bir güç olarak konumlandırma isteğidir. Karadeniz'deki egemenliğini korumak ve sıcak denizlere ulaşmasını sağlayan rotayı güvence altına almak Rusya için oldukça önem teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra, NATO'nun genişlemesini önlemek gibi jeopolitik kay-gıları bulunmaktadır. Aynı zamanda Sovyetler Birliği dağıldıktan sonra halefi olan Rusya için 'yakın çevre' (near abroad) olarak tanımlanan eski Sovyet coğrafyası ulusal çıkarlarının temel alanıdır (Demir, 2022). Bundan dolayı NATO'nun ve AB gibi Batılı devletlerin Ukrayna ile bağlarının gelişmesini ulusal güvenliğini tehdit eden bir unsur olarak algılayan Rusya, Ukrayna'ya müdahalede bulunmuştur. Rusya, Ukray-

na'yı bağımsız bir devlet olarak görmemekle birlikte, kendisinin bir parçası olduğunu düşünmektedir. Bunun fiili olarak devlet ayağına yansıyışı Rusya Parlamentosu Du-ması'nın Sivastopol'u Rus toprağı olarak özetleyen bir kararı kabul etmesi olarak görülebilmektedir (Demir, 2022).

Sonuç olarak Rusya, Ukrayna'ya yönelik askeri operasyonunu Ukrayna'nın Rusya için bir tehdit olduğu ve Ukrayna'nın Donbas'ta soykırım yaptığı gerekçelerine dayandırırken, Ukrayna'nın tarihsel olarak Rusya'nın parçası olduğunu belirtmiş ve buna yönelik olarak savaşı başlatmıştır (Erkiner, 2023).

Rusya Federasyonu, "Batı'nın Rusya'nın arka bahçesine girdiğini ve temel strate-jik çıkarlarını tehdit ettiğini" düşünmüştür." (Mearsheimer, 2014). Rusya, Ukrayna ile herhangi bir anlaşmazlıkta NATO'nun müdahalesinden korktuğu için olası bir NATO üyeliğinin gelecekte NATO ile bir çatışmaya yol açacağını açıkça ifade et-miştir.

SSCB dağıldıktan sonra bağımsızlığını kazanarak yeni bir devlet olarak ortaya çıkan Ukrayna ise, Rusya ile Avrupa arasında denge kurmaya çalışmıştır. Ukrayna; egemenliğini korumak, toprak bütünlüğünü muhafaza etmek, Avrupa-Atlantik ente-grasyonunu tamamlamak gibi ulusal çıkarlara sahiptir. Bu çıkarlar Ukrayna'nın hem tarihsel hem de güncel tehditleri ile yakından ilişkilidir (Maslovskiy, 2007). Bunun yanı sıra Kırım ve Donbas üzerindeki egemenlik, içişlerine müdahale, NATO ve AB üyeliği gibi kırmızı çizgileri bulunmaktadır.

2005'ten itibaren Ukrayna'nın devlet stratejisi, Batı'ya yakınlık fikri etrafında yeniden şekillenmiş ve bu hem dış politikada hem de askeri stratejide net bir şekilde görülmüştür. Özellikle NATO ile gerçekleştirilen Partnerlik İçin Barış programı ve Avrupa Konseyi ile yapılan yakın temaslar, Ukrayna'nın uzun vadeli hedeflerini gös-termektedir (Maslovskiy, 2007).

Ukrayna, Rusya'ya yakın olmaktan kaçınarak yönünü batıya dönmüştür. AB ve NATO üyeliğine erişmek isteyen Ukrayna, süreç içerisinde birçok deneme gerçekleştirmiş ancak Rusya için bu her zaman bir problem olmuştur. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını ilan eden Ukrayna, bu süreçten iti-baren Rusya ile çeşitli sorunlu ilişkiler yaşamıştır. Bu bağlamda Ukrayna devletinin meşruiyeti, eski SSCB'ye ait nükleer silahların kontrolü, doğalgaz anlaşmazlıkları, Doğu Ukrayna'daki Rus azınlıkların durumu, NATO ile AB üyeliği gibi bir dizi çeşit-li sorun bu iki devlet arasında Ukrayna'nın bağımsızlığından bu yana süregelenmiştir (Demir, 2022).

Ukrayna devlet başkanları dönemsel olarak Rus ve Batı yönelimine doğru eğilim göstermiştir. Slav tercihinin savunan gruplar, Ukrayna'nın AB üyeliği ve NATO ile iş birliği konularında karşıt bir tutum sergilemektedir. Buna karşın, Avrupa tercihinin benimseyen kesimler ise Ukrayna'nın bağımsızlığını özellikle Rusya'ya karşı güçlü bir şekilde savunmaktadır. Ancak Avrupa tercihi taraftarları dahi Ukrayna'nın Rusya

ile ilişkilerinin tamamen kesilmesine sıcak bakmamışlardır (Yapıcı, 2007). 2014'te gerçekleşen Onur Devrimi'nin ardından hükümeti çöken Ukrayna'da, Batı yanlısı hükümet iktidara gelmiş ve olaylar daha da kızışarak savaş tetiklenmiştir.

Ukrayna-Rusya savaşında, Ukrayna ordusunun Rus kuvvetlerine direnmeyeceği için savaşın kısa sürede sona ereceğini düşünmüştür. Fakat Ukrayna vatandaşları, ülkelerini savunmak için Rus ordusuna karşı durmuştur. Elbette Batılı güçlerin de bu duruşta etkisi bulunmuştur.

5. Uluslararası Sistemin Rolü

Uluslararası hukuk bağlamında uluslararası sistemin rolünü incelersek, uluslararası hukuka göre, egemen olan bir devletin istediği uluslararası örgüte girme hakkı bulunmaktadır. Dolayısıyla, Rusya'nın Ukrayna'nın NATO'ya girdiği için tehdit algılaması bu noktada saldırıyı meşru kılmaz çünkü Ukrayna'nın NATO'ya girme hakkı bulunmaktadır. NATO'ya girmesi durumunda Rusya'ya karşı oluşacak bir saldırı ise "muhtemel" olabilir ve muhtemel bir saldırıya karşı meşru müdafaa kullanımına cevap vermemektedir.

Önemli gelişmelerden biri ise, Uluslararası Ceza Mahkemesi Başsavcısı Khan'ın 28 Şubat 2022 tarihinde yaptığı açıklamadır. Khan açıklamasında, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları iddialarına ilişkin soruşturma başlatacağını duyurmuştur. Ukrayna topraklarında çatışmanın herhangi bir tarafınca işlenmiş olabilecek yeni suçların da bu soruşturma kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir (Erkiner, 2023).

Soruşturma 2 Mart 2022 tarihinde başlatılmış olmakla birlikte geçmişte veya halihazırda işlenen herhangi bir soykırım, savaş suçu fiilinin soruşturma kapsamında olduğunu bildirmiştir. Dolayısıyla Ukrayna üzerinde işlenen veya işlenebilecek suçlar artık sorgulanmaktadır.

Erkiner (2023), Statü'nün 15bis ve devamı hükümlerine göre oluşturulan sistem çerçevesinde, Ukrayna ve Rusya Federasyonu'nun Statüye taraf olmamaları ve saldırı suçuna dair değişiklikleri kabul etmemeleri nedeniyle, Rusya Federasyonu'nun Ukrayna'ya karşı işlediği iddia edilen saldırı suçu bakımından UCM'nin yargı yetkisinin bulunmadığını ifade etmiştir. Diğer yandan böyle bir mahkeme kurulsaydı bile, örfi hukuk gereği bazı üst düzey devlet görevlileri, görevleri devam ettiği sürece başka bir devletin mahkemelerince yargılanamamaktadır.

Diğer devletlerden gelen tepkiler ve yaptırımlar bağlamında uluslararası sistemin rolünü incelersek, Rusya-Ukrayna savaşında, Ukrayna ile sıcak çatışma halinde olan Rusya'ya karşı tepkiler ABD ve AB ülkelerinden gelmiştir. Rusya, bu devletler tarafından gerçekleştirilen bir askeri operasyondan ziyade siyasi, ticari ve ekonomik birtakım yaptırımlar ile karşı karşıya kalmıştır. Rusya, elbette Batı'dan Ukrayna'yı korumak adına çeşitli yaptırımlar beklemekteydi fakat yaptırımların bu kadar sert

olmasını beklememiştir. Bu bağlamda, yaptırımların Rusya tarafından beklenmedik bir hamle olması durumu ve bunun yol açacağı farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Zira, savaşın önlenmesi bağlamında gerçekleştirilen bu yaptırımların savaşın şiddetini artırmasına ve yayılmasına yol açabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Öyle ki Rusya, yaptırımlarla karşılaşmasının kaçınılmaz olduğunu fark ettiğinde, yaşadığı kayıpları daha büyük kazanımlarla telafi etmek isteyebilir ve buna yönelik politikalar izleyebileceği gerçeği de düşünülmelidir (Battır & Yiğittepe, 2023).

Enerji minvalinde ise, Avrupa Rusya'dan gelen enerji kaynaklarına büyük oranda ihtiyaç duymaktadır. Özellikle doğalgaz olmak üzere, Avrupa enerjisinin büyük bir kısmını Rusya'dan temin etmektedir. Bu noktada ortaya çıkan bağımlılık, enerji krizini ortaya çıkarmakta ve Avrupa'yı enerji çeşitliliği konusunda tekrar sınamaktadır. Öyle ki, Gazprom 2022 Mayıs ayında Belarus'tan Polonya'ya giden ve oradan da Almanya ve diğer Avrupa ülkelerine teslimatı sağlayan bir boru hattını kapatmıştır. Yine 2022 Haziran'da da Kuzey Akım 1 üzerinden gaz akışını yüzde 75 azaltmış, çeşitli arıza bahaneleri gerekçesi ile kapasitesini yüzde 20'ye indirmiştir. Sonrasında ise bu akışı tamamen kesmiştir (BBC, 2022). Dolayısıyla yaptırımların geri dönüşü, enerji güvenliği ile doğru orantıda ilerleyebilir. Uluslararası alanda, Rusya'yı izole etmek amacıyla çeşitli yaptırımlar dikkat çekmektedir. Rusya'yı, ekonomik ve finansal olarak zayıflatmak çeşitli dış ticaret yasakları uygulanmıştır (Battır & Yiğittepe, 2023).

Ukrayna ise batılı devletlerden büyük oranda mali destek, silah desteği almıştır. Bir yandan Rusya'nın ekonomik olarak zor durumda kalmasını sağlayarak savaşın seyrini değiştirmeye yönelik adımlar atılmaktadır. Bu bağlamda, öncelikle Putin ve savaşın arkasındaki Rus politikacılar, bakanlar, Putin rejimini destekleyenler hakkında mal varlıklarının dondurulması ve seyahat yasakları gibi bazı yaptırımlar ileri sürülmüştür (Battır & Yiğittepe, 2023).

Bu kriz, dünya piyasalarını da önemli ölçüde etkilemekle birlikte, halen etkilemeye devam etmektedir. Ülkelerin ekonomik büyümeleri üzerinde olumsuz sonuç yaratmaktadır ve değişen fiyatlar dolayısıyla enflasyonun yükselmesi, ekonomideki büyümenin durması ile dünya ticaretine daralmaya yol açacağı kabul edilmektedir. Petrol ve doğalgaz fiyatlarındaki yükseliş, ülkelerin mali dengelerini bozarak ekonomik açıdan sıkıntıya düşmelerine yol açmaktadır (Öztürk, 2023).

6. Mevcut Durum ve Olası Senaryolar

Rusya ile Ukrayna arasında uzun zamandır devam eden gerginliğin ardından savaşa dönüşen bu kriz, bir yanda Ukrayna'yı tarihsel bir parçası olarak gören Rusya diğer yanda ise Batı'ya yönelimini hızlandıran Ukrayna bağlamında derinleşmiştir. Ancak, 2022'den beri devam eden bu savaşın devamlılığı yalnızca tarihsel bağlamda veyahut askeri stratejiler bağlamında açıklanamamaktadır. Öyle ki liderlerin bu savaştaki kararları, devletlerin iç dinamikleri ve uluslararası sistemin rolü, savaşın gidişatını etkileyen yadsınamaz gerçeklikler barındırmaktadır.

Vladimir Putin'in uzun yıllardır süren rejimi ve bu rejimin otoriter yönetim anlayışı, Rusya'nın kendini korumak adına geliştirdiği yakın çevre stratejisi savaşın itekleyici güçlerinden olmuştur. Bu doğrultuda Putin, Ukrayna'nın NATO ve Avrupa Birliği ile yakınlaşmasını "kırmızı çizgi" olarak görmüş, bunu çok ciddi bir tehdit olarak algılamıştır. Putin, Ukrayna'nın hızlıca teslim olacağını, Batı'nın bu saldırıya tepkisinin fazla olmayacağını düşünmüştür. Rusya, uluslararası sistemde izolasyona maruz kalmış, Batılı devletleri karşısına almış ve beklentilerinin karşılığını alamamıştır. Buna karşın Batı'dan büyük destek gören Ukrayna Devleti, askeri ve maddi yardımlarla Rusya'nın saldırılarına karşı direnmiştir. Ukrayna bu süreçte ulusal kimliğin yeniden inşa edildiği bir dönüm noktası haline gelmiş, Ukrayna NATO üyeliğini temel bir hedef haline getirmiştir. Ancak Zelenskiy'nin en büyük sınavlarından biri de Batı'nın desteğinin istikrarlı ve sürdürülebilir olup olmadığıdır. Uluslararası sistemde değişen dengeler, ABD'de değişen siyasi yapı, Avrupa'nın maruz kaldığı ekonomik baskı, enerji gibi birçok konu Ukrayna'ya verilen desteğin ne kadar sürdürülebilir olduğunun sorgulanmasına neden olmaktadır. Zelenskiy ile ABD Başkanı Trump arasında geçen gerilimli diyalog ise bunu göstermiştir. Bu durum, bireylerin kararlarının savaşın gidişatını nasıl etkileyebileceğini net bir şekilde göstermektedir. Öyle ki, eğer Trump yönetimindeki ABD desteği azalırsa, Ukrayna savaşın sürdürmekte zorlanacak, Avrupalı Devletler daha fazla yükün altında kalmak zorunda olacak ve bu da ekonomilerini etkileyecektir. En nihayetinde Ukrayna savaşını sürdüremediği takdirde, Rusya'nın askeri avantajı artacaktır.

Savaşın en büyük etkilerinden biri, Batı ve Rusya arasındaki ekonomik ve askeri rekabetin keskinleşmesi olmuştur. Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği, Rusya'ya yönelik sert ekonomik yaptırımlar uygulayarak savaşın maliyetini artırmayı hedeflemiştir. Fakat Rusya, Çin ve Hindistan gibi ülkelerle ticari ilişkiler geliştirerek bu durumu dengelemeye çalışmıştır. Bunun yanı sıra, enerji krizine yol açan bu savaş, Avrupa'da Rus gazına bağımlılığın azaltılmasında adımlar atılmasına neden olurken enerji arzındaki belirsizlikler gibi birtakım sorunlar enerji fiyatlarında dalgalanmalara neden olmuştur. Dolayısıyla bu savaş küresel ekonomiyi de derinden etkilemiştir.

Tüm bunların ışığında, Rusya-Ukrayna Savaşı, her iki taraf açısından yüksek maliyetleri olan çözümsüz bir sürece evrilmiştir. Rusya, genellikle işgal ettiği topraklarda pozisyonunu korurken, Ukrayna ise Batı desteğiyle birlikte direniş göstermekte ve bu bir yıpratma savaşına dönüşmektedir. Taraflar hala diplomatik bir masaya oturmuş değildir ve müzakere koşulları da netleşmemiştir. Uluslararası sistemde ise ABD ve NATO'nun Ukrayna'ya verdiği desteğin devamlılığı, Avrupa'nın içerisinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar ve Rusya-Çin arasındaki artan dayanışma savaşın seyri için önemli etmenlerdir.

Bu bağlamda, yüksek ihtimal taraflar çatışmanın askeri ve ekonomik maliyeti-ni artık kaldıramayacak hale geldiklerinde "de facto" ateşkes gerçekleştirirler. Bunun sonucunda Ukrayna'nın NATO üyeliği askıda kalırken, Rusya ise yaptırımlarla yaşamaya devam eder. Tek taraflı bakarsak, eğer ekonomik ve askeri maliyeti Rusya için

sürdürülemez hale gelirse, Putin stratejik bir geri çekilme kararı alabilir. Ancak bu, Putin'in iç politikadaki otoritesini derinden sarsabilir ve siyasi istikrarsızlığa neden olabilir.

Bir diğer ihtimal ise, ABD ve AB'nin desteği ile Ukrayna, sahada başarı elde eder ve bu NATO üyeliği sürecini hızlandırır. Fakat bu da Rusya'nın kırmızı çizgi ihlali olduğundan çatışma daha da alevlenebilir. Fakat Trump'ın, Ukrayna lideri Zelenskiy'e tavrına baktığımızda, seçimler sonrası ABD'nin Ukrayna politikasının savaşı bitirmeye yönelik olduğu ve Ukrayna'yı bu bağlamda kararlı bir şekilde desteklemeyeceği görülmektedir.

Düşük bir ihtimal olsa da diğer ihtimal arabulucular ve taraflar bir barış süreci başlatır. Ukrayna, topraklarının bir bölümünden vazgeçerse güvenlik garantisi elde edebilir. Eğer Rus iç siyasetinde değişiklikler yaşanır ve arabulucu devletler bu yönde adım atmakta kararlı olursa anlaşarak bir çözüm sağlanabilir. Fakat Ukrayna için topraklarından vazgeçmek onun kırmızı çizgisi olduğundan, bu çok düşük bir ihtimaldir. Diğer yandan, ABD ve Avrupa'daki siyasi değişimler, sistemdeki bir kriz veya ekonomik problemler Ukrayna'nın müzakereye zorlanmasına neden olabilir. Fakat muhtemelen Rusya'nın talepleri Ukrayna için kabul edilemez olabileceğinden, uzun vadeli bir barış sürecine ulaşmak taraflar için kolay olmayacaktır. Bu da bölgede yine gerilim ve istikrarsız bir sürecin başlangıcına neden olabilir.

7. Sonuç

Bu makale, Rusya-Ukrayna Savaşı'nı tarihsel bağlamı inceleyerek; birey, devlet ve uluslararası sistem düzeylerinde analiz ederek çatışmanın çok katmanlı ve karmaşık doğasını ortaya koymaktadır. Bu analiz bağlamında savaşın yalnızca iki taraf arasında yaşanan bir egemenlik mücadelesi olmadığını ve aynı zamanda küresel ölçekte güvenliği ve sistemin yapısını doğrudan etkileyen bir kriz olduğu görülebilmektedir.

Bireysel düzeyde, Vladimir Putin'in Rus milliyetçiliği temelli güvenlik odaklı liderliği ile Volodimir Zelenskiy'nin halk merkezli, Batı yanlısı ve güçlü medyatik liderlik anlayışı arasındaki fark, savaşın gidişatını önemli ölçüde etkilemiştir. Bir yanda Putin'in NATO'nun genişlemesini bir tehdit olarak algılaması ve bunu önleme girişimleri bulunurken diğer yanda ise Zelenskiy'nin Batı ile kurmuş olduğu güçlü diplomatik ilişkiler Ukrayna'nın Rusya'ya karşı direncini artırmıştır.

Devlet düzeyinde, her iki tarafın ulusal çıkarları, tarihsel arka planı ve güvenlik bağlamındaki öncelikleri savaşın şekillendirmekte etkili olmuştur. Rusya'nın 'yakın çevre' olarak tanımladığı Sovyet coğrafyasına yönelik tarihsel hafızası ve jeopolitik refleksi, Ukrayna'nın ise Avrupa ile entegrasyon hedefi bir çelişki içerisinde ve savaşın temel dinamiklerinden biri olmuştur.

Uluslararası sistem minvalinde ise, Soğuk Savaş sonrası oluşan tek kutuplu düzenin giderek zayıflaması ve çok kutuplu bir sisteme evrilişi güç rekabetini te-

tiklerken, güvenlik bloklarının ve uluslararası kurumların etkinliğinin sorgulandığı bir döneme bakışı hızlandırmıştır. NATO'nun Ukrayna bağlamındaki desteği, Finlandiya ve İsveç'in üyelik başvuruları, Almanya'nın savunma harcamalarını artırması gibi gelişmeler önemli güvenlik kırılmalarına neden olmuştur.

Bununla birlikte savaş, sadece askeri ve politik değil; enerji güvenliği, gıda tedariki, ekonomik istikrar gibi alanlarda da ciddi etkiler yaratmıştır. Küresel enerji piyasalarında yaşanan dalgalanmalar, alternatif enerji kaynaklarına yönelimi hızlandırırken, tedarik zincirlerindeki bozulmalar, başta Avrupa olmak üzere birçok ülkeyi ekonomik olarak zorlamıştır. ABD ve AB ekonomileri, artan destek maliyetleri nedeniyle içsel baskılarla karşı karşıya kalmıştır.

Sonuç olarak, Rusya-Ukrayna Savaşı, yalnızca bölgesel bir çatışma değil, bireysel liderlik tercihlerinden küresel güç dengelerine kadar uzanan çok düzeyli bir krizdir. Bu çatışmanın sona ermesi ve kalıcı bir barışın sağlanması, sadece taraflar arasında değil; aynı zamanda uluslararası toplumun, özellikle büyük güçlerin, etkili arabuluculuk mekanizmaları ve güvenlik garantileri sağlayarak sürece katkı sunmalarıyla mümkün olacaktır. Küresel aktörlerin dengeli, yapıcı ve sorumlu politikalar benimsemeleri hem bölgesel istikrarın hem de uluslararası düzenin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.

Kaynakça

- Battır, O., & Yiğittepe, L. (2023). Rusya-Ukrayna Savaşında Yaptırımlar ve Enerji. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 30(3), 550-573. doi:<https://doi.org/10.18657/yonveek.1222200>
- BBC. (2022, Eylül). *Rusya, Avrupa'ya Gaz Akışını Nasıl Kesiyor?* BBC News : <https://www.bbc.com/turkce/articles/crgj3jd28wmo>
- BBC. (2025, Şubat). *Beyaz Saray'da Gergin Görüşme*. BBC News : <https://www.bbc.com/turkce/articles/cly22vpw64lo>
- Demir, G. (2025). *Komedyenlikten Cumhurbaşkanlığına: Volodimir Zelensky*. Türkiye Araştırmaları Vakfı: <https://turkiyearastirmalari.org/2025/03/02/yayinlar/portre/komedyenlikten-cumhurbaskanligina-volodimir-zelenskyy>
- Demir, S. (2022). The 2022 Russia-Ukraine War: Reasons and Impacts. *Bölgesel Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 13-40.
- Erkiner, H. H. (2023). Uluslararası İlişkilerde Kuvvet Kullanma Yasağı Açısından Rusya'nın Askeri Operasyonlarının Değerlendirilmesi. R. M. Önok (Dü.), *Uluslararası Hukuk Kuralları Işığında Rusya-Ukrayna Krizi* içinde (s. 1-41). Koç Üniversitesi.
- Farinelli, F. (2000). "Friedrich Ratzel and the Nature of (Political) Geography". *Political Geography*, 19(8).
- İnanç, H., & İlhan, Y. T. (2023). Yeni Düzen Tartışmalarında Ukrayna Savaşının Gerilimi ve Analizi. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Çalışmalar Dergisi*, 4(2), 175-199. doi: 10.62001/gsijses.1330140

- Kamalov, İ. (2004). *Putin'in Rusyası KGB'den devlet başkanlığına*. İstanbul: Kaknüs Yayınları
- Kökçam, S. (2023, Haziran). *Ukrayna'nın NATO Serüveni*. TRT Haber: <https://www.trthaber.com/haber/dunya/ukraynanin-nato-seruveni-783841.html>
- Maslovskiy, S. (2007). *National Security Issues and Defense Reform in Ukraine*. U.S. Army War College. <https://apps.dtic.mil/sti/citations/ADA469628>
- Mearsheimer, J. J. (2014). Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault: The Liberal Delusions That Provoked Putin. *Foreign Affairs*, 93(5), 77-89. <https://www.jstor.org/stable/24483306>
- Official Internet Resources of the President of Russia. (t.y.). *Vladimir Putin's Personal Website*: <http://en.putin.kremlin.ru/bio/page-0>
- Öztürk, Ş. (2023). Rusya-Ukrayna Savaşı Üzerinden Uluslararası Sisteme Dair Bir Değerlendirme. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 449-462. https://dergipark.org.tr/tr/pub/diclesosbed/issue/76043/1203938#article_cite
- Plokhy, S. (2006). *The Origins of the Slavic Nations: Premodern Identities in Russia, Ukraine and Belarus*. Cambridge University Press. doi:<https://doi.org/10.1017/CBO9780511496837>
- Putin, V. (2021, Temmuz 12). *On the Historical Unity of Russians and Ukrainians*. President of Russia: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/66181>
- TRT World. (2022). *Who are Ukrainians?* TRT World: <https://www.trtworld.com/magazine/who-are-ukrainians-55271>
- Yapıcı, U. (2007). Ukrayna-NATO İlişkilerinin Tarihsel Analizi. *Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi* (s. 1475-1494). Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.
- <https://kutuphane.ttk.gov.tr/details?id=572766&materialType=KT&query=Mikail%-2C+Elnur+Hasan>
- Yıldız, M. (2022). RUSYA-UKRAYNA SAVAŞINDA RUSYAYI ANLAMAK:. *The Academic Elegance*, 9(19), 143-168.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız

Yazar Katkısı: Zeynep Akyol %100

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma için destek alınmamıştır.

Etik Onay: Bu çalışma etik onay gerektiren herhangi bir insan veya hayvan araştırması içermemektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışma ile ilgili herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Peer Review: Independent double-blind

Author Contributions: Zeynep Akyol 100%

Funding and Acknowledgement: No support was received for the study.

Ethics Approval: This study does not contain any human or animal research that requires ethical approval.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest with any institution or person related to the study.